

جنگل های هیرکانی (۱)

جنگل‌ها ریه های زمین هستند و به دلایلی از جمله: رشد جمعیت و نیاز روزافزون بشر به منابع جنگلی، استفاده از جنگل‌ها به عنوان منبع سوخت، تولید زغال چوب، تبدیل مناطق جنگلی به زمین کشاورزی، فقر فرهنگی مردم، استفاده بی رویه جهت تعلیف دام به منظور جواب به افزایش تقاضای محلی و جهانی گوشت، فعالیت های صنعتی، احداث جاده های بین جنگلی، آتش سوزی، شیوع آفات و بیماری های گیاهی، تخلیه زباله های شهری و بیمارستانی در مناطق جنگلی، کارهای عمرانی، اکتشاف، انتقال لوله های نفت و گاز توسط دولت در جنگل ها و ریزگردهای زیبا نبار کشور عراق و افغانستان، رو به نابودی پیش می روند. نابودی و خرابی این موهبت عظیم الهی باعث بروز خسارت های جبران ناپذیری می شود، به طوری که این خسارتهای حتی در زندگی نسل های آینده نیز اثر نامطلوب می گذارد. تهدید پوشش های جنگلی از طریق عوامل طبیعی با توجه به طبیعت و سرشت آنها، قابل ترمیم، تجدید و احیاء است. ولی اگر انسان به کمک عوامل طبیعی برای تخریب جنگل‌ها بشتابد، در این صورت جامعه گیاهی به یکباره و یا به تدریج از بین می روند و امیدی برای تجدید حیات آن در مدت محدود نخواهد بود. حفاظت و استفاده صحیح از جنگل‌ها به عنوان سرمایه ملی هر کشور، علاوه بر ثروت آفرینی، بقای محیط زیست را نیز تضمین می نماید. جنگل ها از حیث تامین مواد غذایی جامعه، مصنوعات چوبی، محصولات کاغذی، تامین تعداد زیادی از مایحتاج عمومی جامعه، جلوگیری از فرسایش و از بین رفتن خاک و حفظ آب و نزولات آسمانی، نقش مهمی را در اکوسیستم های طبیعی ایفاء می نمایند.

جایگاه جنگل های هیرکانی

جنگل های هیرکانی در واقع یکی از نادرترین و قدیمی ترین بازمانده های دوران سوم زمین شناسی در ایران هستند.

چرا جنگل های هیرکانی اهمیت دارند؟

- یکی از دلایل اهمیت فراوان جنگل های هیرکانی، پوشش گیاهی بسیار غنی آن است، در حقیقت بیش از ۳۲۰۰ گونه گیاهی در این جنگل ها وجود دارند.
- تنوع گونه های جانوری یکی دیگر از دلایل اهمیت جنگل های هیرکانی است. تا کنون حدود ۲۹۶ گونه پرنده و ۵۸ گونه پستاندار شناسایی شده است که در میان آن ها می توان به یوزپلنگ ایرانی نیز اشاره کرد.
- از دیگر دلایل اهمیت جنگل های هیرکانی می توان به نقش این جنگل ها در ذخیره آب اشاره کرد.
- جنگل های هیرکانی به واسطه ی وسعت زیادی که دارند، تاثیر چشمگیری در تولید اکسیژن و ایجاد هوای پاک دارند.
- جنگل های هیرکانی در یونسکو نیز ثبت جهانی شده است.

جنگل‌های هیرکانی (۲)

آمار

- با توجه به دخالت‌های انسان در طبیعت و بهره‌برداری‌های غیراصولی انجام شده در سالهای گذشته تاکنون، وسعت جنگل‌های کشور از ۶۰۰ میلیون هکتار در سال ۱۳۰۰ به ۱۰۷ میلیون هکتار در سال ۱۳۸۲ رسیده است.
- مساحت مراتع تحت پوشش نیز از ۸۰ تا ۹۰ میلیون هکتار در سال ۱۳۷۰ به ۴۰ تا ۴۵ میلیون هکتار در سال‌های اخیر رسیده است.
- از مهمترین پیامدهای تخریب جنگل‌ها و مراتع، علاوه بر استفاده بی‌رویه و تلفات این منابع ارزشمند، فرسایش شدید خاک و بروز سیلاب‌های ویرانگر است. به گونه‌ای که از اوایل دهه ۱۳۰۰ تا اوایل دهه ۱۳۷۰، در یک دوره حدود ۴۰ ساله، تعداد سیلاب‌های مخرب از ۲۰۰ مورد به ۱۱۰۰ مورد رسیده است.

راهنما

- سفر مسوولانه و رفتار صحیح در هنگام طبیعت گردی موجب حفظ منابع طبیعی کشور به ویژه جنگل‌های هیرکانی می‌شود.
- کاهش تصرفات غیر قانونی زمین‌ها و تغییر کاربری اراضی
- کاهش توسعه عمرانی بی‌رویه
- کاهش چرای بی‌رویه دام
- مشارکت جوامع محلی در حفاظت از جنگل‌ها
- ارائه شیوه‌های کاهش تخریب ناشی از طرح‌های عمرانی در رویشگاه‌های جنگلی

پیام نهایی

- جنگل‌ها به عنوان ریه‌های زمین در چرخه حیات موجودات زنده نقش موثری ایفاء می‌کنند.
- جنگل‌های هیرکانی یکی از نادرترین و قدیمی‌ترین بازمانده‌های دوران سوم زمین‌شناسی در ایران هستند.
- در جنگل‌های هیرکانی با پوشش گیاهی بسیار غنی، بیش از ۳۲۰۰ گونه گیاهی وجود دارد.
- جنگل‌های هیرکانی با حدود ۲۹۶ گونه پرنده و ۵۸ گونه پستاندار، تنوع گونه‌های جانوری بالایی را در خود جای داده است.
- جنگل‌های هیرکانی ذخیره گاه مهم آب در منطقه هستند.
- جنگل‌های هیرکانی به واسطه‌ی وسعت زیادی که دارند، تاثیر چشمگیری در تولید اکسیژن و ایجاد هوای پاک دارند.
- جنگل‌های هیرکانی در یونسکو ثبت جهانی شده است.
- سفر مسوولانه و رفتار صحیح در هنگام طبیعت گردی موجب حفظ منابع طبیعی کشور به ویژه جنگل‌های هیرکانی می‌شود.

استفاده بی‌رویه و تصرفات غیر قانونی زمین‌ها و تغییر کاربری اراضی از عوامل مهم تخریب جنگل‌ها است